

**Міністерство культури та інформаційної політики України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики»
Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-виховної діяльності КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР»

Віталій КАРАСЬ

«30» серпня 2024 року

**СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРКЕСТРОВОЇ МАЙСТЕРНОСТІ»
кафедра народних інструментів**

Рівень вищої освіти – другий

Ступінь вищої освіти – Магістр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 4**

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. Навчальна дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» є вибірковою дисципліною підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти «магістр». Актуальність предмета визначається необхідністю вдосконалення творчої комунікації та вмінні використовувати ці знання у колективному форматі особистої виконавської практики.

КОМПЕТЕНТНОСТІ. У межах курсу здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти формують загальні компетентності, передбачені освітньо-науковою програмою Дніпровської академії музики.

Інтегральна:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗП 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗП 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові:

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

ФК 9. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Кількість кредитів ЄКТС – 4, курс – перший; семестр I–II, загальний обсяг – 120 годин, з них індивідуальних – 38 годин, самостійних – 82 години.

МЕТА курсу – професійна підготовка всебічно розвинутих, висококваліфікованих фахівців, які повинні вдосконалити практичні вміння та навички гри в оркестрі в обсязі, необхідному для подальшої діяльності музиканта в якості артиста-оркестранта в концертно-виконавській, педагогічній та музично-просвітницькій практиці.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесі.

ПРН 3 Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 5 Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7 Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ. Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» вивчається на першому курсі (I-II семестри). Для набуття практичного досвіду з предмету необхідні знання з дисциплін «Фах/виконавство» та «Оркестровий клас». Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» також пов'язана з вивченням наступних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки: «Клас ансамблю», «Сучасне виконавське мистецтво», «Підготовка магістерської (кваліфікаційної) роботи».

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ. Дисципліна «Вдосконалення оркестрової майстерності» реалізується у вигляді індивідуальних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. Інформаційно-узагальнюючий метод, пояснювально-стимулюючий, збирання інформації, метод міжпредметних зв'язків, метод жанрової атрибуції, аналітичний метод.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ. Програмні вимоги до репертуару: музичний матеріал визначається, в першу чергу, актуальною програмою творчого колективу, у складі якого здобувачі вивчають дисципліну «Оркестровий клас». По-друге – творами, на матеріалі яких, вдосконалюються професійні навички, необхідні для успішної роботи оркестранта. По-третє, фрагментами оркестрових композицій, які увійшли в репертуарну скарбницю академічного народно-інструментального мистецтва.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ. До контрольних заходів відносяться поточний та підсумковий контроль. **Поточний контроль** включає до себе перевірку засвоєння матеріалу вибіркових тем курсу згідно з тематичним планом шляхом виконання самостійних та індивідуальних завдань. **Підсумковий контроль** – залік наприкінці II семестру – проводиться з метою оцінки результатів навчання в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом. Основними формами контролю знань є прослуховування виконання на належному професійному рівні оркестрових партій, обраних у якості поточного навчального матеріалу.

ПОЛІТИКА КУРСУ («Правила гри»). Курс передбачає самостійну роботу та роботу у колективі. Середовище на занятті є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою мають бути

виконані у встановлений термін. Пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гайдамович Т. Інструментальні ансамблі. – М.: Музика, 1960. – 56с.
2. Герасименко О. Деякі особливості створення репертуару для наших ансамблів бандуристів // Бандура. – Нью-Йорк. – 1989. – № 29-30.
3. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором. К., 1982
4. Давидов М. Основи формування виконавської майстерності баяніста. К., 1983
5. Дейнега В. Музичний інструментарій як показник специфіки оркестру народних інструментів. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського*. – Вип. 22: Музичне виконавство. Кн. 8. К., 2002. С. 119 – 129.
6. Коцюба М. Деякі прийоми звуковидобування на баяні. К., 1984.
7. Онуфрієнко А. Читання партитур для оркестру народних інструментів: Учебний посібник для середніх і вищих муз. учб. закладів / А. В. Онуфрієнко [та ін.]. - К. : Муз. Україна, 1980.
8. Пасічняк Л. Творчість композиторів України для народних інструментів. – Міжнар. наук.-практ. конф. [зб. матеріалів] – Дрогобич: Посвіт, 2006. – С. 76– 89.
9. Різоль М. - Нариси про роботу в ансамблі. – М.: Музика, 1986р.

Додаткова:

1. Гончаров А. Неофольклористичні тенденції у баянній творчості В. Зубицького: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец.17.00.03 „Музичне мистецтво” / А. Гончаров. – К., 2006. – 17 с.
2. Давидов М. Фахове мислення музиканта // Виконавське музикознавство академічного народно-інструментального мистецтва України. – Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – К., 2015
3. Довгаленко Н. С. Український музичний авангард у контексті стильових пошуків ХХ сторіччя / Н. С. Довгаленко // Музичне мистецтво і культура. – Одеса : ОДМА ім. О. Нежданової, 2000. – Вип.1. – С. 186–189.
4. Єргієв І.Д. Український «модерн-баян» – феномен світового мистецтва : [навч. посібник для вищих муз. навч. закладів] / І. Д. Єргієв. – Одеса : Друкарський дім, 2008. – 168 с.
5. Карась С. Стилiстичні аспекти виконавської майстерності баяніста-акордеонiста (на матеріалі музичних творів епохи бароко) // Науковий вісник НМАУ / Музичне виконавство. – К.: НМАУ, 2001, – вип. 18, кн. 7. – С. 155-
6. Карась С., Чембержі М. Світовий музичний інструментарій : книга друга /Сергій Карась, Михайло Чембержі. – Львів : Видавець Тетюк Т.В., 2017. – 40 с. + 12 з.іл.

7. Карась С., Чембержі М. Світовий музичний інструментарій : Книга перша/ Сергій Карась, Михайло Чембержі. – Львів: Вид. Тетюк Т.В., 2014. – 56 с. з іл.
8. Коханик І. «Стильова гра» у проєкціях сучасної композиторської творчості та музичного виконавства / І. Коханик // Виконавське музикознавство : Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського / ред. М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова. – Київ, 2005. – Вип.47, Кн.11. – С. 137–146.
9. Кушнір О. Різновиди оригінальних бандурних ансамблів у контексті українського академічного камерно-інструментального мистецтва. // Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ-ХХІ століть: зб. матеріалів II-ї міжнар. наук.-практ. конф. / ред.-упор. А. Душний, С. Карась, Б. Пиц. – Дрогобич: Просвіт, 2009. – С. 80-85.
10. Шилов Ю. Джерела витоків української етнокультури. – К: «Аратта», 2002.
11. Шрамко І. Народні інструменти // Музика. – 1980. – № 6. – С. 28

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>
2. Україніка наукова: національна реферативна база. URL: <https://ube.nlu.org.ua/>
3. Index Copernicus. URL: <http://journals.indexcopernicus.com/>
4. Scopus: база даних. URL: <https://www.scopus.com/>
5. Web of Science: база даних. URL: <https://web.archive.org/>